

HAKEMLERE KARŞI AÇILAN DAVALAR HAKEM KARARININ İPTALİ VEYA TENFİZİNİN REDDİNE SEBEP GÖSTERİLEBİLİR Mİ?

Pelin Baysal & Bilge Kağan Çevik & Vicdan Beyza Öner

Tahkim, son zamanlarda maruz kaldığı eleştirilere rağmen alternatiflerine kıyasla halen sıklıkla tercih edilen bir uyuşmazlık çözüm yolu olmaya devam etmektedir. Her ne kadar tahkim, uluslararası ticari ilişkilerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde etkili bir yöntem olsa da yargılamanın sonunda kazanan yalnızca bir taraf olabileceğinden, hakem kararının taraflardan birini hayal kırıklığına uğratması muhtemeldir. Yargılamayı kaybeden taraf, karşı karşıya kaldığı bu talihsiz durum karşısında birkaç farklı yola başvurabilir. Kaybeden taraf, tahkim yerindeki devlet mahkemelerinde kararın iptali için dava açabilir veya kazanan tarafın hakem kararını tenfiz etmeyi seçtiği yargı çevresinde kararın tenfizine direnebilir.

Bununla birlikte hakemin, nihai karar vermeden istifa etmesi, muhakeme sürecine aktif katılım göstermemesi veya önceden kararlaştırılan süre içinde karar vermemesi gibi durumlarda taraflardan biri hakemin yargılama sırasında sergilediği performanstan memnun kalmayabilir. Benzer şekilde, hakem yargılama sırasında tarafsız ya da bağımsız hareket etmemiş olabileceği gibi yargılamanın sonucuna etki edecek ciddiyette bir hukuki veya maddi hata yapmış da olabilir.

Bu gibi durumlarda tarafların hakemlere yöneltebileceği talepler, hakem kararlarına karşı başvurabilecekleri kanun yollarından farklıdır. Somut olayın özellikleri ve uygulanacak hukuka bağlı olarak davayı kaybeden taraf, hakemin eylem ve ihmallerine karşı birtakım usuli yollara başvurabileceği gibi hakemin sebep olduğu zararın tazminini de talep edebilir.

Makalenin devamında öncelikle hakemlerin hukuki statüsü tartışılacak daha sonra hakemlerin yükümlülükleri kısaca açıklanacaktır. Daha sonra, hakemlerin yargı bağımsızlığına ilişkin birtakım yasal düzenlemelere atıfta bulunularak hakemlere karşı dava açılabilmesinin koşulları incelenecektir. Son olarak, hakemlere karşı dava açılması sebebiyle hakem kararının iptali veya tenfizinin reddine karar verilip verilemeyeceği değerlendirilecektir.

Hakemlerin Hukuki Statüsü

Hakemlerin hak, yetki ve yükümlülükleri ancak hakemlerin hukuki statüsüne göre belirlenebilir. Buna rağmen, hakemlerin hukuki statüsü nadiren hukuki tartışmalara konu edilmiş ve bu durum hakemlerin taraflarla olan ilişkisinin hukuki ve kavramsal

temeli ile hakemler ve tarafların hak ve yükümlülüklerine dair belirsizliğin devam etmesine neden olmuştur.

Hakemler ve taraflar arasındaki ilişkinin doğası tahkim kanun ve kurallarının birçoğunda açıkça düzenlenmemektedir. Bu sebeple devlet mahkemeleri ve yazarlar hakemlerin statüsüne ilişkin farklı teoriler geliştirmiştir.

Özellikle Kıta Avrupası hukuk sisteminde kabul gören çoğunluk görüşüne göre hakemlerin hukuki statüsü, hakem ve taraflar arasındaki sözleşmesel ilişki ile açıklanabilir.¹ Bu teoriye göre hakemlerin hukuki sorumluluğu, tarafların seçtiği tahkim kuralları ve ücret ve yargılama giderleri de dahil olmak üzere taraflar ve hakem arasındaki ilişkiyi düzenleyen hükümlerden oluşan hakem sözleşmesinden doğar.² Bu teori, hakemlerin görevinin yargısal işlevinden ziyade hakem ve taraflar arasındaki sözleşmesel ilişkiye odaklanmaktadır.

Diğer bir teori ise hakemlerin görevinin yargısal işlevini vurgulamaktadır.³ Özellikle Anglo-Sakson hukuk sisteminde yaygın olarak benimsenen bu teori, hakemlerin adaletin sağlanmasında hakimlere benzer bir rol oynadığını vurgulayarak hakem ve hakimler arasında bir kıyaslama yapmaktadır. Bu kıyaslama sonucunda, hakemlerin hukuki statüsü "yarı-yargısal" olarak ifade edilmekte ve hakemlerin hak ve yükümlülüklerinin, hakimlerinki gibi, kanunlarla düzenleneceği savunulmaktadır.⁴

Ancak ne sözleşmesel ne de işlevsel teori tek başına hakemlerin hukuki statüsünü bütünüyle açıklamaya yeterli değildir. Daha nüanslı bir teori ise, hakemlerin taraflarla olan ilişkisinin hukuki niteliğinin ancak bu iki teorinin bir kombinasyonu ile açıklanabileceğini öne sürmektedir.⁵ Buna göre, hakemlerin hak ve yükümlülüklerinin çeşitli boyutlarına yalnızca her iki yaklaşımın birlikte yorumlanmasıyla açıklık getirilebilecektir.

Taraflar ve hakem arasındaki ilişki sözleşmesel bir çerçeve olmadan ele alındığında tahkim yargılamasında, tarafların hakem seçme hakkı, hakemlerin görevi reddetme hakkı, hakemlerin yargılamayı tarafların anlaşmasına uygun olarak yürütme yükümlülüğü gibi bazı esaslı unsurları açıklanamaz. Bu gibi unsurlar ancak sözleşmesel bir temelde açıklanabilir.

Öte yandan, hakemlerin görev ve yükümlülüklerinin esasen "yargısal" nitelikte olduğu da göz ardı edilemez. Hakemler, taraflar arasındaki uyuşmazlığı, tarafların iddia ve savunmaları, sunulan deliller ve uygulanacak hukuku göz önünde bulundurarak tarafsız bir şekilde çözüme kavuşturmak gibi önemli bir yargılama görevi ile

¹ Julian D M Lew, Loukas A Mistelis and Stefan M Kröll, *Comparative International Commercial Arbitration*, s. 276 (Kluwer 2003).

² Julian D M Lew, Loukas A Mistelis and Stefan M Kröll, *Comparative International Commercial Arbitration*, s. 276 (Kluwer 2003).

³ Christian Hausmaninger, *Civil Liability of Arbitrators – Comparative Analysis and Proposals for Reform*, 7 J. Int'l Arb., s. 16, 1990.

⁴ Christian Hausmaninger, *Civil Liability of Arbitrators – Comparative Analysis and Proposals for Reform*, 7 J. Int'l Arb., s. 16, 1990.

⁵ Bkz. İsviçre Federal Mahkemesi'nin 28 Ocak 2014 tarihli ve DFT 140 III 75, 77 numaralı kararı: "Hakem sözleşmesi ile genellikle hakemlere sui generis bir yetki tanındığı kabul edilir (Borçlar Kanunu, m. 394 vd.), ancak bu yetkinin sınırları çoğunlukla hakemin [uygulanacak tahkim kanunu, kurumsal tahkim kuralları ve teamül kurallarında tanımlandığı şekli ile] statüsüne göre belirlenir."

görevlendirilmiştir. Ayrıca, hakemlerin görevinin bu yargısal boyutu, taraflarca aksinin kararlaştırılması mümkün olmayan bazı emredici düzenlemelere de tabidir. Örneğin, hakemlerin tarafların eşitliği ilkesini gözetme ve her bir tarafa iddia ve savunmalarını ileri sürme olanağı tanıma yükümlülüğü, uygulanacak hukuka tabi hususlardır ve taraflar hakem anlaşması ile bu yükümlülükleri kaldıramaz.

Hakemlerin Yükümlülükleri

Hakemlerin yükümlülükleri, taraflar ile aralarındaki sözleşmesel ilişki ve uyuşmazlığı karara bağlama yargısal yetkilerinden doğmaktadır. Hakemlerin yükümlülüklerini düzenleyen ve geniş uygulama alanına sahip tek bir yasal belge yoktur, ancak birçok ulusal ve uluslararası düzenlemede yaygın olarak kabul edilen bazı yükümlülükler aşağıdaki gibi özetlenebilir:⁶

Taraflar arasındaki uyuşmazlığı yargılama yolu ile çözüme kavuşturma yükümlülüğü

Tahkim yargılamasının sonunda uyuşmazlığın çözüme kavuşturulması, tahkim anlaşmasının esas amacı ve tarafların bir hakem / hakem heyeti görevlendirerek iddia ve savunmalarını ona sunmalarının birincil sebebidir. Bu yükümlülük, birbiriyle yakından ilişkili bir dizi alt yükümlülüğü de kapsar:

- a. *Görevinin yargısal niteliğine uygun davranma yükümlülüğü;*
- b. *Bağımsız ve tarafsız olma ve kalma yükümlülüğü;*
- c. *Olası çıkar çatışmalarını beyan etme yükümlülüğü;*
- d. *Görevini yetenek, itina ve dürüstlikle yerine getirme yükümlülüğü;*
- e. *Özen yükümlülüğü;*
- f. *Hukuku uygulama yükümlülüğü;*
- g. *Hakem heyetinin diğer üyesi / üyelerinin görevi kötüye kullanmasına ilişkin yükümlülükler; ve*
- h. *Şahsen ifa yükümlülüğü.*

Tahkim yargılamasını tarafların anlaşmasına uygun şekilde yürütme yükümlülüğü

Hakem tahkim yargılamasını, emredici hukuk kurallarına aykırı olmadığı sürece, tarafların belirlediği usule uygun olarak yürütmekle yükümlüdür. Tarafların hakem veya hakem kurulunun uygulayacağı yargılama kurallarını serbestçe kararlaştırma özgürlüğü, tahkimin taraflara sağladığı en önemli avantajlardan biridir.

Gizlilik yükümlülüğü

Uluslararası tahkimde genel geçer bir gizlilik yükümlülüğünün olup olmadığı tartışmalıdır. Ancak eğer böyle bir yükümlülüğün olduğu kabul edilirse bu yükümlülük hakem sözleşmesinin kurulmasıyla ortaya çıkacağından hem hakemleri hem de uyuşmazlığın taraflarını bağlayacaktır.⁷

⁶ Daha detaylı açıklamalar için bkz. Gary B. Born, *International Commercial Arbitration*, "13. Bölüm: Rights and Duties of International Arbitrators" (Ağustos 2022'de güncellenmiştir), 3. Baskı, §1.02[A][2], (Kluwer 2021).

⁷ Gary B. Born, *International Commercial Arbitration*, "20. Bölüm: Confidentiality in International Arbitration" (Ağustos 2022'de güncellenmiştir), 3. Baskı, (Kluwer 2021).

Hakem sözleşmesinde gizlilik yükümlülüğünün açıkça düzenlenmediği hallerde bile hakemler, görevlerinin yargısal niteliğinden dolayı, birtakım gizlilik yükümlülüklerine sahiptir. Bu yükümlülüklerden bazıları, tarafların yazılı ve sözlü beyanlarının, heyetin müzakerelerinin ve diğer bilgi ve belgelerin gizliliğini korumaktır. Tahkim yargılaması sırasında elde edilen bilgi ve belgelerin üçüncü kişilerle paylaşılmasının genel olarak hakemlerin yetkisiyle bağdaşmadığı ifade edilmektedir.⁸

Görevi yerine getirme yükümlülüğü

Tahkim kanun ve tahkim kurumları kurallarının birçoğu, devlet mahkemeleri veya tahkim kurumunun onayına tabi olarak veya olmadan, hakemlerin istifa etmesine imkan tanımaktadır.⁹ Ancak, hakem sözleşmelerinin tipik olarak hakemlere kabul edilen görevi yerine getirme ve tahkim yargılaması boyunca geçerli bir gerekçe olmaksızın istifa etmeme yükümlülüğü yüklediğini savunan bir görüş de vardır. Bu görüşe göre, bir hakem görevi kabul ettiğinde taraflara nihai bir karar vererek görevi tamamlayacağı konusunda zımni bir taahhütte bulunur.¹⁰

Kişisel verileri koruma kanunlarına uyma yükümlülüğü

Kişisel verileri koruma kanunları, "kişisel verileri işleyen" kişilere veri yönetimine ilişkin birtakım yükümlülükler getirmektedir.¹¹ Hakemler de tarafların, tanıkların, avukatların ve diğer kişilerin adları ve adresleri gibi kişisel bilgileri işler ve saklar. Bu nedenle, hakemlerin de kişisel verileri koruma kanunlarına tabi olduğu ve dolayısıyla bu tür yükümlülüklerle uymaları gerektiği savunulmaktadır.¹²

Yükümlülüklerinin İhlali Sebebiyle Hakemlere Dava Açılması

Bir hakem yükümlülüklerini gereği gibi yerine getirmediği takdirde tarafların sözleşmeye aykırılık gerekçesiyle bu hakeme karşı bir talep yöneltmesi teknik olarak mümkündür. Birçok hukuk sisteminde hakemlerin hukuki sorumluluğunun dayanağı açıkça düzenlenmediğinden bu gibi talepler sözleşme hukukunun genel hükümlerine tabi olacaktır. Bazı hukuk sistemlerinde ise, hakemlere yöneltilebilecek taleplerin hukuki dayanağı açıkça düzenlenmiştir. Örneğin 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu'nun 7/E maddesinde buna ilişkin bir düzenleme yer almaktadır. İlgili maddeye göre, "[t]araflarca aksi kararlaştırılmadıkça, tahkim yargılamasında görev kabul eden hakem, haklı bir sebep olmaksızın görevini yerine getirmekten kaçındığı takdirde, tarafların uğradığı zararı ödemekle yükümlüdür".¹³ Bu madde ile

⁸ Gary B. Born, *International Commercial Arbitration*, "20. Bölüm: Confidentiality in International Arbitration" (Ağustos 2022'de güncellenmiştir), 3. Baskı, (Kluwer 2021).

⁹ Bkz. 2021 ICC Kuralları, m. 15(1): "Bir hakem ölümü, istifasının Divan tarafından kabulü, reddi talebinin Divan tarafından kabulü veya tüm tarafların hakemin değiştirilmesi yönündeki talebinin Divan tarafından kabulü hallerinde değiştirilir."; 2016 SIAC Kuralları; 2020 LCIA Kuralları, m. 10(1), (5).

¹⁰ Sanders, Commentary on UNCITRAL Arbitration Rules, II Y.B. Comm. Arb. 172, 191, 1977: "[UNCITRAL] tahkim kuralları, bir hakemin istifasının hangi durumlarda haklı görülebileceğine dair bir düzenleme yapmamaktadır ve yapması da beklenemez. Hakem görevi kabul ettikten sonra görevini tamamlamalıdır. İstisnai olarak bazı durumlar, örneğin hakemin kalp krizi geçirmesi, göreve devam etmemesi için geçerli sebep teşkil edebilir. Ancak taraflar, istifa sebebiyle uğradıkları zararların tazminini geçerli bir sebep olmadan istifa eden hakemlerden talep edebilir."

¹¹ AB 2016/679 sayılı Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü, m. 1(1); 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, m. 1.

¹² Rosenthal, Complying with the General Data Protection Regulation (GDPR) in International Arbitration: Practical Guidance, 37 ASA Bull., s. 822, 824, 2019.

¹³ 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu, m. 7/E.

uyuşmazlığın taraflarına görevini yerine getirme yükümlülüğünü ihlal eden hakemlere karşı talepte bulunabilme hakkı tanınmıştır.

Neredeyse bütün hukuk sistemlerinde, hakemlerin yargılama faaliyetlerinden doğabilecek sorumluluklarına ilişkin *yarı-yargısal* bir bağışıklık tanınmıştır. Bu bağışıklığın niteliği ve sınırları tarafların anlaşması, varsa ilgili tahkim kurumunun kuralları ve uygulanacak hukuka göre değişiklik gösterebilir.

Uluslararası tahkim konvansiyonlarının birçoğunda, hakemlerin yargısal bağışıklığı konusunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır ancak Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi (“ICSID”) Konvansiyonu’nda, ICSID tahkiminde görev alan hakemlere devlet mahkemeleri nezdinde geniş bir yasal dokunulmazlık tanınmıştır.¹⁴

Bununla birlikte, hakemlerin yargısal bağışıklığını negatif (hakemlerin hangi hallerde yargı bağışıklığına sahip olacağını düzenleyerek)¹⁵ ya da pozitif (hangi hallerde hakemlere karşı bir talep yöneltilebileceğini düzenleyerek)¹⁶ şekilde düzenleyen tahkim kanunları da vardır.¹⁷

Bu kanunların tamamı -gerek pozitif gerek negatif düzenlemelerle- hakemlere önemli bir *yarı-yargısal* bağışıklık tanımakta ve hakemlerin hukuki sorumluluğunu önemli ölçüde sınırlandırmaktadır. Bazı devletlerin tahkim kanunlarında, hakemlerin yargılama görevlerinin ifası sırasında gerçekleştirdikleri eylem ve ihmellere karşı mutlak yargısal bağışıklığa sahip olacağı düzenlenmiştir. Bazı devletlerin tahkim kanunlarında ise hakemlerin aldatma, görevi kötüye kullanma ve benzeri eylemleri dışındaki eylem ve ihmalleri bakımından nitelikli yargısal bağışıklığa sahip olacağı düzenlenmiştir.

Örneğin, Birleşik Arap Emirlikleri Yüksek Mahkemesi 2017 tarihli bir kararında, hakemlerin tarafları uğrattıkları zarardan sorumlu tutulabilmesi için hakemlerin zarara neden olan fiilinin dolandırıcılık, aldatma veya "ciddi bir hata" teşkil etmesi gerektiğine karar vermiştir. Birleşik Arap Emirlikleri Yüksek Mahkemesi bu kararı ile hakemleri, tahkim yargılaması sonunda verilen hakem kararından memnun olmayan taraflarca ileri sürülen asılsız iddialardan korumayı amaçlamıştır.¹⁸

Benzer bir şekilde, Kanada mahkemeleri, kasten görevi kötüye kullanma gibi olağanüstü haller haricinde, tarafların zararından hakemlerin sorumlu tutulamayacağına hükmetmiştir. Kanada mahkemelerinin bu yaklaşımı sergilediği

¹⁴ ICSID Konvansiyonu, Madde 21: “[...] hakemler [...] a) merkez sarfınazar edinceye kadar, kendilerine verilmiş olan görevlerin ifasında yasal dokunulmazlık haklarını kullanırlar.”

¹⁵ Negatif düzenlemelere 1996 tarihli İngiliz Tahkim Yasası, §29. örnek gösterilebilir. Buna göre, “Hakemler, kötü niyetleri ispatlanmadıkça, görevlerinin ifası sırasında gerçekleştirdikleri eylem ve ihmallerden sorumlu değildir.”

¹⁶ Pozitif düzenlemenin bir örneğine ise İspanyol Tahkim Kanunu’nda yer verilmiştir. İspanyol Tahkim Kanunu, m. 21’e göre, “Görevi kabul eden hakem ve tahkim kuruluşları, görevlerini özenle yerine getirmekle yükümlüdür; bu yükümlülüğe aykırı davranan hakem ve tahkim kuruluşları kötü niyet, dikkatsizlik veya hile nedeniyle sebep oldukları zarar ve kayıplardan sorumludur”.

¹⁷ Bu hususun önemli bir istisnası, bu konuda hiçbir düzenleme yapmayan UNCITRAL Model Kanunu’dur. Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu’nun (UNCITRAL) “Report of the Working Group on International Contract Practices on the Work of Its Third Session” Raporu, U.N. Doc. A/CN.9/216, para. 51-52, 1982: “Hakemlerin hukuki sorumluluğunun regüle edilmemiş ve oldukça tartışmalı bir konu olduğu göz önünde bulundurulduğunda, model kanunun bu soruna tatmin edici bir çözüm getirmesi mümkün görünmemektedir”.

¹⁸ Hasan Arab, A High Threshold for Suing Arbitrators in UAE, www.tamimi.com.

önemli davalardan biri 2010 tarihli Flock v. Beattie davasıdır. Bu davada verilen karar, Kanada mahkemelerinin, hakemlerin kasten görevlerini kötüye kullanmasının hakem kararlarının kesinliğini tehlikeye attığı durumlar dışında, hakemleri sorumluluktan koruma taahhüdünü yansıtmaktadır.¹⁹

Görüldüğü üzere, hakemlerin yargısal bağımsızlığının tahkim kanunlarında açıkça düzenlenmediği devletlerde bile mahkemeler hakemlere “negatif” yargısal bağımsızlık tanınmasına benzer bir yaklaşım benimsemiştir. Ayrıca bu kararlar, hakemlere yargısal bağımsızlık tanınmasının gerekçelerine de ışık tutmaktadır. Bu kararlara göre devlet mahkemeleri, hakemlerin yargılama görevlerinin ifasına ilişkin hukuki sorumluluklarının doğabileceği kabulünün, hakemlerin bağımsızlık ve tarafsızlıklarını tehlikeye atabileceği kanaatindedir. Bu görüşün benimsenmesi, hakemlerin de yargısal görevlerinin ifasına ilişkin hakimlere benzer bir hukuki bağımsızlığa sahip olacağı anlamına gelmektedir.²⁰

Tahkim kanunlarında düzenlenen yargısal bağımsızlıklar, hakem ve uyuşmazlığın tarafları arasındaki hakem sözleşmesi ile de güçlendirilebilir. Ancak bu husus, kurumsal tahkim kurallarına yollama yapılmadığı sürece, çoğu hakem sözleşmesinde düzenlenmemektedir. Kurumsal tahkim kurallarının büyük çoğunluğunda ise hakemlerin yargısal bağımsızlığına ilişkin hükümler yer almaktadır. Örneğin, Milletlerarası Ticaret Odası'nın (“ICC”) 2021'de yürürlüğe giren kurallarında aşağıdaki hüküm ile hakemlere mutlak bağımsızlık tanınmıştır:

“Hakemler, hakem kurulu tarafından görevlendirilen kişiler, acil durum hakemi, Heyet ve üyeleri, ICC ve çalışanları, ICC Milli Komiteleri ve Grupları ve onların çalışanları ile temsilcileri, tahkim ile ilgili herhangi bir eylem veya ihmalleri sebebiyle herhangi bir kişiye karşı sorumlu olmazlar; meğer ki bu tür bir sorumluluk sınırlaması uygulanacak hukuk tarafından yasaklanmış olsun.”²¹

Kurumsal tahkim kuralları veya hakem sözleşmelerinde yer alan, hakemlerin yargı bağımsızlığına ilişkin düzenlemelerin uygulanabilirliği ilgili ülkenin hukukuna bağlıdır. Hakemlerin kasten veya ağır kusur ile sebep oldukları zararlardan sorumlu tutulmayacağını düzenleyen hükümler, birçok hukuk sisteminde geçersiz sayılacaktır. Örneğin, Türk hukukunda da tarafların ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin anlaşmaların kesin hükümsüz olacağı düzenlenmiştir.²²

Hakemlere karşı dava açılması hakem kararının iptali veya tenfizinin reddine sebep gösterilebilir mi?

¹⁹ Aidan L. Cameron and Gordon Lamb, Canada: Understanding the Liability of Arbitrators, www.mondaq.com, 2017.

²⁰ Ohio Federal Mahkemesi, Hill v. Aro Corporation, 1967: “Hakemler, ex eo nomine hakim olmalarsa da yargılama görevi ifa ettiklerinden hakimlerin tabi olduğu kurallara tabidirler. Bu kamu düzeninin bir gereğidir ve hakemler de tıpkı hakimler gibi, yargılamayı kaybeden tarafın onlara yöneltebileceği mesnetsiz taleplerden korunmalıdır. Hakemlerin, [yargılama sırasında] eylemlerinin sonuçlarına ilişkin endişe duymaması sağlanmalıdır.”

²¹ ICC Tahkim Kuralları, Madde 40.

²² Türk Borçlar Kanunu, Madde 115: “Borçlunun ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür.”

Doktrinde, hakemlerin yükümlülüklerinin ihlaline karşı hakem kararının iptali veya tenfiz edilmemesinin bir çözüm olabileceği ya da en azından tahkim yargılamasını kaybeden tarafın bu yollara başvurabileceği savunulmaktadır. Hakemlerin hukuki sorumluluğuna başvurulabilecek haller ile tarafların hakem kararlarına karşı sahip olduğu kanun yolları doğru bir şekilde incelenirse, bu görüşün yanlış olduğu anlaşılacaktır.

Taraflar, çeşitli gerekçelerle, bir hakem kararına karşı iptal davası açma veya bir hakem kararının tanıma ve tenfize direnme hakkına sahiptir. Tarafların bu haklara sahip olması için hakemin sözleşmesel yükümlülüklerini ihlal etmiş olması gerekmez. Taraflar, bir hakem herhangi bir yükümlülüğünü ihlal etmediğinde de bu haklara sahip olabilir. Buna karşılık, bir hakemin sözleşmesel yükümlülüklerini ihlal etmesi hakem kararının iptali veya tenfizinin reddi için geçerli bir sebep de teşkil etmeyebilir.

Bu açıklamalar, hakem kararının iptalinin, hakemlere karşı yöneltilecek bir taleple ilgili veya böyle bir talebin dayanağı olamayacağı şeklinde yorumlanmamalıdır. Örneğin, bir hakem olası çıkar çatışmalarını beyan etme yükümlülüğünü kasten ihlal ettiyse, bu hakem tarafından verilen karar iptal edilebileceği gibi, zarar gören taraflar (uygulanacak yargısal bağışlıklara tabi olarak) bu hakeme karşı hukuk davası da açabilir. Ancak, kişisel verileri koruma yükümlülüğünü ihlal etmesi sebebi ile hakeme karşı hukuk davası açılan bir olayda bu ihlal, kararın iptaline sebebiyet vermeyebilir.

Aynı şekilde, bir hakem kararının iptal edilmiş olması doğrudan kararı veren hakemin yükümlülüklerini ihlal etmiş olduğu şeklinde de yorumlanamaz. Dolayısıyla, hakemlere karşı dava açılabilmesinin şartlarının ancak hakemlerin yükümlülüklerini ihlal ettiği ve bu yükümlülüklerin ihlalinden doğabilecek sorumluluklara ilişkin yargısal bağışlığa sahip olmadıkları hallerde sağlanacağıın kabulü gerekmektedir.

7

Ayrıntılı bilgi için lütfen iletişime geçin:

Pelin BAYSAL

pegin@baysaldemir.com

Bilge Kağan ÇEVİK

bilge@baysaldemir.com